

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1905.

A mumus.

Kolozsvár, nov. 2.

(g.) Most már bizonyos: béke nem lesz. A harc úgy, mint eddig: tovább folytatódik. S kérdjük: lenne-e joga az ellenzéknek arra, hogy most már feladja a küzdelmet? Nem-e követne el politikai öngyilkosságot, ha egyszerűen leszerelné? Szóval: ha ő is elfogadná a kilences bizottság programját, melyet még Apponyi Albert is cselekvési szabadságának fenntartásával fogadott el. Hát az, amit Tisza Istvánt mint katonai kormányprogramot, akceptált, — fedi azt, amit az ellenzék követelt? Ezt talán még sem lehet vívmánynak, engedménynak nevezni! S mivel nem is az: hát a küzdelem tart tovább. Addig, míg követeléseink teljesítve nem lesznek. Addig, míg nem lép teljesen jogaiba a magyar nyelv a magyar ezredekben. Tehát tart addig, míg az osztrák császár teljesen visszavonul a magyar politika intézésétől. Míg csak helyet nem ad a magyar királynak. Ha ez megtörténik, akkor lehet ismét béke és nyugalom. Mert tudjuk, hogy akkor erőst kapnak a mi jogaink. Mert a magyar király teljesíteni fogja nemzete óhaját. El fogja ismerni annak alkotmányos jogait. Azt: a melyben kitéphetetlen erővel gyökerzik az a tény, hogy a nemzet egyenlő rangú törvényhozója a magyar államnak. S ha évtizedekig az egyik szuverén teljesítette a másikat az akaratát — mint a hogy a nemzet cselekedte azt a királylyal szemben — érthető, hogy most egyszer már a másik teljesítse azt, amit az egyik követel. Ha mi több, mint három évtizeden át némán tűrtük is, hogy az osztrák szellem metelyezze meg ezt a népet, abból még nem következik az, hogy most már kötelességünk tovább is tűrni azt. Sőt: fel kellett hogy végre ébredjen ez a nemzet abból az irtózatosságból, melybe a kiegyezés óta beletemettem minden vágyát, reményét, óhaját. Most: hogy ilyen csatát kell vívni törvényben gyökeres jogainkért; most láthatjuk, hogy mily mértékben voltak indolensek a nemzeti állam kiépítésének nagy és szent munkájával szemben.

A Tisza kormány fenntartja

tehát az előző kormányok által benyújtott törvényjavaslatokat. — Fenntartja tehát az ujonctöbblet vonatkozó törvényjavaslatot is. Kezdhették tehát a harcot elől. S ha az ellenzék ezt tényleg meg is cselekszi, akkor jön a házfelosztás. Tisza István apellál a nemzethez. Költségvetéssel, vagy anélkül. Tisza Istvánnak az a hivatása, hogy megrendszabályozza ezt a renitens néptörzset. S mivel a cél szentesíti az eszközöket: hát teljesen egyremegy, vajjon meg lesz-e az indemnitás, vagy nem.

Ez a mumus. Oh hányszor kísértett már ez a mumus, ennek a hosszú politikai válságnak tartama alatt. De még eddig senki sem hitte, hogy akadjon magyar államférfi, ki ezt az alkotmánysegést — mint fenytő eszközt — egy nemzettel szemben elkövetesse a magyar királylyal. Az a hír: hogy Tisza István megtette ezt. S zsebében van az erre vonatkozó királyi kézirat. Ha zajong az ellenzék: akkor csak felolvastatja a királyi kéziratot. S azután mehet, aki hova akar. Mert akkor a nemzet kell, hogy döntsön sorsa felett.

Hát nekünk, a függetlenségi pártnak nincs mit félnünk a nemzettől. Azokat, kik elsőként küzdtek a lefolyt harcban: ez a nemzet ismét oda fogja állítani elsőként a csatasorba.

A vezérek megmaradnak. Csúpan a közkatónak szaporodnak meg: A tábor lesz nagyobb. Sőt talán akkora, hogy a Ház első ülése után Tisza István már viheti fel Bécsbe a lemondó iratot. Mert könnyen megeshetik, hogy a nemzet leszavazza. Hát ezért nincs okunk arra, hogy a házfelosztás mumsát valami tulságos komolyan, vagy tragikusan vegyük. Minden párt vereséggel kerülhet ki egy esetleges választásból, csak a függetlenségi párt nem. Mert a bércék közül előtörő és a rónakon végig szaguló nemzeti eszme gyökerei immár mélyen belevágyódtak a szívekbe, a lelkekbe, azt ki nem tépi semmiféle erőszak, s el nem sorvasztja semmiféle közös szellem. — Csak megtermékenyítheti, csak erősbítheti: hogy mindvégig kitartassanak, míg csak az ostromlott várba ki nem tűzhetjük diadalmalobogónkat.

— Törvénytelen sorozási előkészületek. A Tisza-kormány még hivatalba sem lépett és már is megindultak a törvénytelenések. Ugy értesülünk, hogy a törvényhatóságok felhívásokat küldenek szét a sorozókötés ujoncoknak, hogy jelentkezzenek sorhuzásra. Ez még nem maga a sorozás, de ennek tartozéka és mint ilyen mindaddig nem fogantatás, míg az ország törvényen kívüli állapotban van, illetőleg míg az országgyűlés a rendes ujoncmegajánlást törvényt meg nem szavazta. Egy ilyen nyomtatott felhívás Barabás Béla kezében van. Barabás az ügyet a Ház elé fogja vinni.

A válság.

— Kéressé tudósítás. —

Budapest, nov. 2.

A válság személyes része most már 48 óra alatt lebonyolódik. A miniszterek ma délután fél 6-kor utaznak Bécsbe, gróf Tisza István miniszterelnök fél 8-kor követi őket. 6 felsége holnap reggel 10 órákor az egész kabinetet egyszerre fogadják, illetőleg a mondott időben lesz az a kűtél és közvetlenül utána az új kabinet belépő- és a régi kabinet bocsufogatása. Az új kabinet tagjai holnap délután három órákor visszatartnak Budapestre és közvetlenül a vasutól a pártkörbe hajtának, hol este fél 8 órákor lesz a bemutatkozás. Szerdán délelőtti tíz órákor lesz a bemutatkozás a Házban. A kinevezések kedden reggel a hivatalos lapban jelennek meg.

A szabadelvű párt üres óráit — naponta 24-et — most államtitkár-kombinációkkal tölti. Miután a honvédelmi, vallásügyi, pénzügyi és igazságügyi államtitkárok hivatalban maradtak, a kombináció itt is szűk körre szorult, sőt a belügyi államtitkárság iránt sincsen már kétség; erre az állásra Sándor Jánost szembelték ki. A földmívelési államtitkárságra tíz nevet emlegetnek egy helyett, a mi azt jelenti, hogy még komoly jelölt nincs. A kereskedelmi államtitkárság kérdése szűnhet, miután Hieronymi kijelentette, hogy 6 néhány hétig személyesen akar mindent elintézni, hogy a hivatalnokai karal közvetlenül és hivatalosan megismerkedhessenek.

Ami már most a kibontakozási tervekkel illeti, azokról most nem lehet mindaddig beszélni, míg az ellenzéki pártok állást nem foglalnak. Annyi bizonyos, hogy az ellenzékben is meg van a legjobb akarat, hogy mielőbb legyen törvényes állapot és béke, de nem azon az alapon, mint a kormánypárt képzeli; az ellenzék korán sincsen abban a nézetben, hogy elég, ha az egyetlen nemzeti vívmány — gróf Tisza István miniszterelnöksége.

A kormány maga nem látja olyan rózsás színben a helyzetet, mint satelése; mutatja az a tény, hogy a főrendiház ülését szerdán délután 4 órára tűztette ki, a mi azt jelenti, hogy előre éri és tudja, hogy bejelentését nem fogják rövidesen tudomásul venni; de mutatja azt is, hogy a kormányban szándéka még szerdán a főrendi-

házban bemutatkozni. Így megeshetik az a furcsaság, hogy a kormány bemutatkozik a főrendiházban, mielőtt a képviselőház tudomásul vette volna létezését. Ez új volna, amint új volt az is, hogy a Khuen-kormány a főrendiházban egyáltalában nem mutatkozott be.

A Lloydklub nem az ország.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, nov. 2.

Igaz, hogy az országnak békére van szüksége, hanem az is igaz, hogy még nem mindegy neki, hogy mekkora árat kell érte fizetni. A nemzetet, a melytől becsületes szenvedelem vitt bele a harcba s a melytől a harcról azt tudta, hogy a nemzeti volta biztosítékáért folyik, nem lehet azzal az egyszerű magyarázattal megnyugtatni, hogy azért kellett leszerelnie, mert — leszerelni szép dolog. Mint ahogy a harc nem lehet magában való cél, úgy a leszerelés se lehet az. Nagyon is érzék ezt azok, a kik a nemzetet az elsánt küzdelemre lelkesítették és a nagyszerű ellentállásra mozgósították. Éppen azért nem is vesznek részt abban a veszedelmes ujjongásban, a mely a régtől fogva fölékűdi kormánypártik és a hirtelen támadt szabad kormánypártiak most az országon végig zudítanak. Hanem a nemzeti lelkiismerettel szolidaritást érezvén, azt fontolgatják, hogy mi lesz és mi legyen? Csak a politikai frivolitás elégedhetik meg azzal, hogy félre a megfontolással, mert majd csak meglesz valahogy, ilyen még soha sem volt úgy, hogy sehogyan sem lett volna.

Az ellenzék érzi, hogy történelmi momentum előtt áll s hogy rettenetes felelősséget vállal, ha csak hajszályaival is eltér attól az utól, amelyen ebben a komoly időben járnia kell. Ha lemond, amikor a lemondás nemzeti romlás, ha megalkuszik, amikor az alku a nemzeti erő elalkuvása. Nagyon érthető, hogy a függetlenségi párt az új helyzetben szemben állást akarván foglalni, ezt az állásfoglalást a fosztogató lelkiismeretre bírja.

És nagyon érthető, ha ebben a megfontolásában dominálva lesz az a nagy tanulság, amely előbb a küzdelemből folyt, az tudniillik, hogy a nemzeti küzdelem sikeres voltához az egész nemzeti erő mozgósítása szükséges s hogy a parlament a nemzeti ellentállást csak akkor fejtheti ki elemi erővel, ha a parlament mögött az egész néperő áll. Ennek a tanulságnak megismeréséből fakadt Tóth János javaslata és ettől a tanulságtól már nem szabadulhat a nemzeti lelkiismeret tolmácsoló függetlenségi párt.

Hát nem kell külön megmagyarázni, hogy a közvélemény miért nem vesz

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér soronként 40 fillér.

Kedd, November 3.

részt a szabadelvűpárt szertelen ujjongásában. Hiszen ezt a mámort látván, máris készülődik tiltakozni a szabadelvűpárt és a nemzet érdekének azonosítása ellen.

Micsoda vakmerő fogalom megvárásra vállalkoztak a Lloyd-klubbeliek! A szabadelvűpárt azelőtt csak azt hitte, hogy az övé az ország, most azt meri hirdetni, hogy 6 ez ország. Azelőtt csak kisajátította az országot, ma azonosítja magát vele. És teszi ezt azután, hogy nem szégyelte görögült közepette tünnepleni azt, hogy nincs se akarata, se ereje és azután hogy a maga lelkiismeretének és eszejárásának megállapítását egyszerűen rábízta kilenc urra, a kilenc ur pedig rábízta egyetlenegy urra. A párt akarata, esze, becsülete a híres kilences-bizottsággá sűrűsödött össze, a bizottság pedig Tisza Istvánban kristályosodott ki. Nos, a szabadelvű párti logika szerint az ország: Tisza István. De nem ég a szabadelvűpárt arca a szégyentől, ha ezt a gondolatot végig gondolja?

Nem urak, a szabadelvűpárt mánora az országnak éppenséggel nem mánora. Majd elváll holnap holnapután, hogy micsodája. Szégyene-e, szomorúsága-e? Ma azok, a kik nem mámorosai a híres kibontakozásnak, komor lelkiismeretességgel gondolkodnak a történeken és a teendőkon. És nincs senki, a ki tudná, hogy holnap mi lesz. Amikor országszerle ujjongva azt hiszteszik, hogy végre valahára beköszöntött a megállapodottság, minden lelkiismeretes hazafi aggodalmasan tudakolja, hogy: ugyan mi lesz?

Skarlát-járvány Kolozsvárott.

Kolozsvár, nov. 2.

Szvacina Géza, Kolozsvár sz. kir. város polgármestere a következő nyilatkozatot tette tegnap, tudósítónk előtt, lapunknak a járvány ügyben írott közleményeire vonatkozólag:

„A közigazgatási bizottság ülésén nem 6 javasolta, hogy az iskolák ne zárassanak be. Ő csak véleményét kért az iránt a bizottságtól, hogy szükségesnek tartja-e az összes iskolák bezárását, vagy sem. A közegészségügyi bizottság, tekintettel arra, hogy a járvány enyhé lefolyása, az iskolák bezárását nem javasolta, de felhatalmazta a polgármestert, hogy azon tanintézetek bezáratásáról, hol több megbetegedés történt, a főorvos és az igazgató meghallgatásával, saját hatáskörében intézkedjék. Az internátusok bezárását azonban a közegészségügyi bizottság egyáltalában nem tartja helyesnek, mert, szerinte, ezáltal a járvány csirái az egész országban széjjelhurcoltának.”

Eddig a polgármester ur nyilatkozata, melyet mi, kik nem személyek ellen, ha-

TÁRCA.

Az emigránsok között.

1859—60.

Párisból — Genfig

Irt: Zombori Gedő.

III.

Párisban a kibujdosott és ott reménytelenségben elhalt honfitársaink sírjai után kutattam. Csak egyet tudtam megtalálni, gróf Batthyány Kázmér nyugobhelyét, a montmartrei csendes temetőben. Imát mondtam az egyszerű sírkő előtt. Lélekben rátemtem nemzetem halálát, emlékezését, a haza áldását és koszorúját, az igaz, az önzetlen, nagy hazafi sírjára és a mely, mint a vihartól összetört hajó utolsó vitorla szárnya, takarja az emlékkövet, lombjait veszteni készülő gyászciprus fájáról egy ágat törten, a melyet most is kegyelettel őrzök. Hátha a haza egy vándorfiának kegyelele, sóhaja, megkönnyíti a rögeket, a távolban porladó nagy halott hűlt tetemei felett!...

Utam Franciaország azon részén vitt keresztül, a hol Etele hadainak nyomaira találtam. Ott a hol szőlőkkel, gesztenye erdőkkel fedett halmok, hegycsúcsok kiemeltek a völgy, a tó, van a híres régi, ma nagy kereskedő város Chalons sur Marne, ahol Etele és Aetius, a világ történelem egyik legvéresebb csatáját vívták. Ma senkisé tudja, hogy hol állott a nagy hunn király serege. Azt hiszem, hogy a halmok mentén, a hol egy nagy üveggyár kéményei füstöltek a mikor ott voltam, a míg a római tábor valószínűleg a város régi sáncaira támaszkodott. A két nagy hadvezér ifjúkori barátok voltak. A törté-

nelem kutatja, hogy melyik győzött. Pedig az emberiség sorsát intéző hatalom, ép azt akarja, hogy egyik se győzzön, csak az emberiség életfájának sátnyult ága törjék le, hogy az a mi utána fakad, életérős legyen, a mely gyümölcsöt hozzon: mivélőst és felvilágosodást. Megjegyzem, hogy Etele nem vonta vissza seregeit egyszerre, hanem ott a közel fekvő Tournaum, ma Turn mellett, a Saone partján, a César által épített Matisco nevű vár alatt, Seneca születése helyén táborozott több mint 10 napig.

Semmi sem mutatja, hogy az igazi Franciaországból Elzászba jutottunk. Elzász 1697-től, mikor a rysvicki béke Franciaországba kebeleztet, e másképp német eredetű nép teljesen francia lett; de megtartotta őti hagyományait. A nép akkor nagyban űzte az állattenyésztést. Nagy juh nyájak, meglepően szép és bőven tejelő tehén csordák lepték el a kövér legelőket. A földmívelés, családi szokások mind a francia földészre emlékeztettek. A társalgás nyelve is francia. Ebből a népből az erőszakos németesítés dacára sem lesz soha német. Már ott a német Schweiz határán is, a községek régi német nevei is francia kiejtéssel hangzanak. Egy napi utazás után Mühlhausen „Mühlthaus”-nak kiáltotta a vasúti kalauz s egy óra múlva, a hol az emberiség számára a valódi polgári szabadságot, a teltekben nyilvánuló igaz valóságot őrzik — a szabad Helveciába értünk.

Félévig voltam Baselen s élveztem a szabad helyeték vendég szeretetét, jótékonyágát. Az »Alumneum erasmiumi» fogadott kebelébe. Erasmus reformatori nagy munkáját Baselen teljesítette. A hálás város, Basel, szobrot akart emelni a nagy gondolkodónak; de szülő városa Rotterdam megelőzte s ekkor a szobor árából egy tápintézetet alapítottak, a melyben két magyar

ref. papi pályára készülő ifjú is teljes ellátást s egy évre 80 frank segélypénzt kap. Szinte boldognak éreztük magunkat, még jobban mint Angliában, itt az igazi népszabadság földjén a Rajna két partján, a Schwarzwald, — Jura és a Vogesek közt, e szabad földön épült városban — Baselen. Minden lépten-nyomom a szabadságért elvért magyarok iránti szeretettel találkozom. Az alumneum igazgatója az öreg Le Grand lelkész, keblére ült, beszélt lelkesedve nagy csatáinkról s nagyobb kényelmet, kiszolgálást adott, mint az intézet többi növendékeinek, csak azért, mert magyarok voltunk: »fiat a Kossuth nemzetének». Basel Schweiz legzadagabb és legjöttekonyabb városa. Csudálkozom, hogy emigránsaink ezt a várost, valamint Zürichet és Berni mellőzték, pedig ezekben testvér-fogadást és tisztas megőhést nyújtottak volna derék bujdosóinknak. Zürichben is csak egy magyar volt. Perlsky Mihály, az első tudós szerzetes tanár, itt magyar borkereskedő, a kinek és kedves családjának magyar szivességgel többször élveztem. Fél évig voltam Baselen, két hónapot Zürichben töltöttem.

Igazán szeretném megismertetni olvasóimmal a népboldogító, szabad schweizi alkotmányt s alkalomadtán meg is teszem, ha olvasóim és a szerkesztő ur megengedi. Sokat lehet tanulni abból.

Baseltől Zürichig a szép hegyi tájon szabadságharcokról regél, a kies, hegyi völgy. Mindentűt a legyőzött zsarnokok. »Vogte-ok romokban heverő városai s között a Wülpsberg tetején, szirték, erdők között romlodoz a Habsburg vára. Schinz-hechtől elhagytam a vonatot, hogy megmászassam, meglehetősen járatlan uton a bérceket, a melyen egy nagy hatalmas bölcsőháza áll. Megdöbbenve áll meg az utas a komor íves kapu alatt. A közép épületben még meglehetősen ép pár szoba, a többi rom-

halmaz. A nagy lovag tereméből akkor csak két fal állott, azt mondják, ez lett volna Habsburg Rudolf lakása. Mária Theresia és az ifjú II. József akaratából I. Ferenc király meghagyta, hogy javítsák ki az egyik tornyot, a mely valaha a delnök lakása volt és a lovagtermet, de tudommal csak királyunk intézkedett, hogy óvják meg a végelpusztulástól a nevet adó ősi várat. Alant egy alig husz házról álló s a vár nevét viselő falucska és fűrdő is van. Épült a 8—9-ik században. Urai közül II. br. Verner vette fel a »Habsburg gróf» nevet. Hatalmas ur volt már II. Verner, kinek unokája Rudolf, német császár lett. Rudolf császárrá választása óta senki sem lakta a nagy hatalomnak már szűk Habsburg várat.

Innen kezdve magyar emberrel s a magyart érdeklő dologgal nem találkozom egész Genfig.

Igaz biz az! Ha dr. Hunwald Béla kolozsvári derék ügyvéd barátunk neve eszembe nem juttatja, elfeledkeztem volna egy dargadag honfitársunkról. Már Baselen figyelmeztettek, hogy évekkel azelőtt lakott ott egy híres kezyű készítő magyar ember, aki később Genfben nagy kezyűgyárat állított fel s többszörösen milliómossá lett. Zürichből Genfbe utazva, ott találom a bieli tó partján Hunwald Ignác nyugalomba vonult milliomost. Biel a régi kis gyári város és a közelében levő tó, sziklák fenyegek közé van szorulva. Itt megszokad a vasut és hajó vizát a tavon Neuvilleig, hol parta szállottunk. En Hunwald Ignác után kérdőzködtem. Látni akartam, ha bár külföldön is, egy többszörösen milliómossá magyar iparost. Közvetlen a tó mellett, a bérce lábánál, kert közepében, régi várszerű, inkább fényvel, mint izléssel butorozott lakásban, egy 80 éven felül való, meggyerő modoru, müvelt öreg ur fogadott, végtelen örömmel és szivességgel, a mikor megmondtam, hogy magyar vagyok. Még valamikor

1800 elején, mint mesterlegény vándorolt ki külföldre. Párisban több évig dolgozott. Hogy hol született, arra nem tudott emlékezni. Ismerte minden részletében szabadság harcunkat, de magyarul már nem tudott s úgy vettem ki beszédéből, hogy nemcsak a nála megfordult magyarokkal, de érintkezésben volt a genfi menekültekkel is és ahol tehetett, azoknak is szivességgel tett, cédjajukkal segítette. Genfben készült kezyűt mind Londonba vitték; s onnan angol áru gyanánt hordták szét a nagy világba. Neje nem volt, úgy tűnt fel nekem, hogy nőtől. Az egész nyargháznál nem volt egy nőcseléd sem. Az öreg ur szíves meghívására nála maradtam ebédre. — Finom kávéból, nagyon drága francia sajtokból, többféle pecsenyéből és rajnai borokból állott az ebéd. Úgy láttam, hogy Hunwaldnak az enyémnél is hatalmasabb ótvágya volt. Nem tudta, hol született, rokonairól sem tudott semmit. A felvidékről származhatott, mert emlékezett a miskolci »kása malom»-ra. Egyzer belesett a kása haj garmadába. Mi lett az öreg urból, mikor halt meg, nagy vagyonát kire hagyta: nem tudom.

Genfben a »l'ecole theologie que» nagynevű tanára, Merle d'Aubigne fogadott, s szerzett havi 60 frank alapítványt. Az öreg ur és szép fiatal neje beszéltek a magyar szabadságharc dicső csatáiról. — Első magyar ismeretségem Genfben Fuky Miklós volt; magyar nagybirtokos, a legmagyarabb megye volt alispánja és kormánybiztos. Pukynak a főtérén és a »Ligne de la rive» utcában két nagy forgalmu nyomdája és maga már akkor »genfi polgár» volt.

nem tisztán és önzetlenül csak a közérdek szempontjából harcolunk, — loyális tisztelettel adunk le, hangsúlyozván, hogy a mi cikkeink alapigazsága ez által épenséggel semmi csorbát sem szenvedett.

Ellenben, mint a mi közdelmünk csekély, de föltétlenül szót érdemlő eredményt jelenthetjük, hogy a városi tanács a járvány-kórházat végre berendezte és megnyitotta a vörheny betegek számára, a rendőrséget pedig rendeletileg felhívja, hogy a vörheny betegedéseknél a ragályos betegséget jelző cédulák kiragasztását szigorúan eszközölje és a városban gyakorlóorvosokat is felhívja, hogy a betegedéseket és azok megszüntét pontosan jelentsék be.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűléséről.

Kolozsvár, nov. 2.

Hirt adunk már lapunkban arról, hogy az erdélyi reformátusok idei rendes évi közgyűlése folyó hó 7-én nyílik meg, az ev. ref. theol. fakultás disztermében, Bánffy Dezső br. egyházkerületi főgondnok elnökelete alatt.

A közgyűlés gazdag tárgysorozatának különösen egyik pontja iránt mutatkozik élénk érdeklődés, mert az idevonatkozólag elkészített eredeti igazgatótanácsai javaslat a véleményezésre jogosított egyházkerületi közgyűlések felhatalmazásával nem egyezett.

Az erdélyi egyházkerület alkotmányos szervezete értelmében ugyanis, az idők folytán nagyobb szellemi és anyagi erőre emelkedett városi egyházkerületek bizonyos kiváltságokat élveztek, a többi kisebb egyházkerületekkel szemben, mely kiváltság a rendezett tanácsú városok és a községek között fennálló jogkülönbséghez hasonlítható.

A múlt évben tartott egyházkerületi közgyűlés, Mezey Albert, egyházkerületi főgondnok indítványa alapján kimondotta a kiváltságos községeknek az egyházkerületbe való bekebelezését, de egyúttal utasította az igazgatótanácsot, hogy a bekebelezés módjait iránt javaslatot készítsen az idei közgyűléshez.

Ez utasítás alapján keletkezett eredeti javaslat szerint az említett kiváltságos egyházkerületek helyzete a bekebelezés rendjén csak annyiban változna, hogy az egyházkerületi esperes jogköre reájuk is kiterjesztetné, az egyházkerületi főhatóságul való közvetlen érintkezési joguk megszűnése, de főgondnokai ez eddigi eljárás szerint, továbbra is az egyházkerületi közgyűlés által választatának, ennek hivatalból tagjai lennének, sőt ügyvezető lelkészük is megválasztatának az egyházkerületi közgyűlés tagsági jogát.

E javaslatot azzal indokolta volt az igazgatótanács, hogy eme népesebb, városi egyházak tagjainak vagyoni, erkölcsi és intellektuális súlya jogosan igényel az egyházi közélet terén szélesebbkörű érvényesítést és pedig annál is inkább, mert a képviselői rendszer mai alakjában nem áll módjában ezeknek az egyházaknak a képviselőválasztás rendjén érvényesíteni azt a befolyást, mely őket népességük, vagyonuk és ez alapon hordozott közterhük arányában, józan elv szerint, föltétlenül megilleti.

A vélemény-nyilvánításra jogosult egyházkerületi közgyűlések azonban az egyházkerületi közgyűlés hivatalból való tagjainak, tehát az ugynevezett született törvényhozók számára indokoltan szaporítását látják e tervezetben és a városi egyházak papjainak tagsági jogát is kifogásolják, mert — véleményük szerint — ez intézkedés a protestantizmus alapelveivel ellentétes főpapi intézmény kifejlődésére vezetne, miért is a többször említett egyházkerületek minden jogfentartás nélkül leendő bekebelezése mellett foglalnak állást, az egyházkerületek közötti egyenlőség elvének tulhajtott magyarázata alapján.

Az igazgatótanács ismételtén foglalkozván a kérdéssel, az egyházkerületi közgyűléshez intézendő előterjesztésében részletebben megvilágította első javaslatában elfoglalt alapelveinek helyességét; rámutatott arra, hogy bár a tiszta képviselői rendszer alkalmazását maga részéről is lehelyesebbnek itéli, az egyházkerületi rendszer mostani keretei között keresztülvinni lehetetlen, mert hiszen az egyháztagság természetes alapjára fektetett képviselői, mai szervezetünkben egyáltalán nincsen is, hanem az egyház. közgyűlések felerésztben hivatalból való tagokból állanak, felerésztben pedig az egyházkerületi közgyűlés, vagy mondhatjuk: presbitériális elv alapján választott képviselőkből; az egyházkerület közgyűlésének kétharmada pedig szintén «született törvényhozó» az egyhármad viszont részben képviselői, részben presbitériális elv alapján választott képviselő, amennyiben a választó körök lélekszám-aránylag vannak megállapítva, ugyan 4—5 ezer lélek után választván egy képviselőt, de a szavazás már egyházkerületként történik, vagyis 3—4 ezer lélek népességgel bíró városi egyház is csak egy szavazatot ad, ép úgy, mint az

5000 lélekszám kiegészítése céljából hozzá csatolt más 3—4 egyházkerület, melynek együttes népessége sem éri el a másik egyház népességének harmadrészét is.

Ha tehát a szóban forgó egyházkerületek a képviselő-választás rendjén sem tudják jogaikat érvényesíteni, valamely módokról kell gondoskodni, hogy nagyobb népességük, vagyonuk, intelligenciájuk és ebből folyó nagyobb közegyházi terhek ellenértékét, szélesebb tevékenységi közbiztosítása útján megkapják és a módokat biztosítsák az igazgatótanács alig is tervezett volna másként, mint az egyház mai szervezetében meglevő irányelvek szerint.

Minthogy azonban az egyházkerületek a tervezetben kontemplált kiváltságoknak ily alakban való megadását, épen a képviselői rendszer elveinek hangoztatása mellett, kifogásolják: az igazgatótanács oda módosította javaslatát, hogy nem hivatalból való, hanem önálló képviselőkkel vegyének részt a nagyobb és tekintélyesebb egyházkerületek az egyházkerület közgyűlésén, megadotván a jog részükre, hogy minden 3000-nyi lélekszám után egy-egy képviselőt küldhessenek.

A javaslat a módosítása remélhetőleg megnyugtatta az eredeti tervezet ellenállást foglalt véleményezőket, annál is inkább, mert egyebekben a városi egyházak is teljesen informáltan a többi kisebb falusi egyházkerületekkel és így diadalt arat az egyházkerületek pártjának oly előszeretettel hangoztatott elve.

Az igazgatótanács a módosított javaslatát, amint látszik, a békés megoldás útját kereste és találta meg az elvek sérelme nélkül, de nem kívánta bizonyára útját zárni a fontos szervezeti kérdés mélyreható közgyűlési tárgyalásának, mert ugy az első, mint a mostani előterjesztésben, valamint az autonóm-testületek idevonatkozó véleményeiben oly sok kiváló fontosságú elvi kérdés került felszínre, hogy ezeknek körülményes megvitatása föltétlenül szükséges, különösen most, a midőn csak néhány év választ el az időtől, mikor is a zsinati törvényhozás befejeztével ismét revízió alá kell venni az egyházkerületünk belserveszeti szabályait.

R. S.

Negyedik főkpostát Kolozsvárnak.

Kolozsvár, nov. 2.

Kolozsvár szabad királyi város délnyugati részének lakossága köréből már többször kaptunk felszólalásokat egy, a város azon részében felállítandó főkposta tárgyában. A mai posta is hozott egy idevonatkozó közleményt, melyet, mint igen komoly kézből jövő indokolt javaslatot, ezennel egész terjedelmében kiadunk és az abban foglalt közérdekű kívánalom teljesítését a magunk részéről is legmelegebben ajánljuk a helyi postaigazgatóság szíves figyelmébe.

Ime a közlemény:

„Kolozsvár város lakossága és forgalma az utóbbi időkben nem remélte arányokban növekedett. Ezen körülménnyel kapcsolatban a postaintézmény iránt támasztott igények is megkoszosodtak s ezen igények méltányos kielégítését első sorban épen maga a rohamosan szaporodó postaforgalom teszi indokolttá.

A városnak ezidőszentén, a főpostán kívül — három főkpostája van. Monostoron, a vasut mellett és az Emke-téren. A főposta forgalmának lebonyolítására már maga az épület és személyzet alig elegendő. A legtöbb városrésztől igen messze is esik.

A három főkposta is óriási forgalmat bonyolít le és felállításuk anyagilag is és minden más szempontból is indokolt volt és kifizette magát.

Igen, de Kolozsvár város délnyugati részétől úgy a főposta, mint a főkposták meglehetősen távol esnek s azon részben lakó, épen legintelligensebb elemek, nehezen és kényelmetlenül jutnak a postaintézmény áldásaihoz.

Állításomat meg is indokolom.

A Mátyás király-tér első sorban az, amely a maga számos hatóságával, üzleteivel és nagyszámú intelligens lakosságával, egyenesen megkövetelheti azt, hogy egy főkposta kezébe kerüljön.

Ott van a Deák Ferenc-utca felső fele, a Minorita-, Király-, Farkas-, Egyetem- és Petőfi-utak. A Mester-, Unió-, Kereszt-, Rózsá-, Páris-, London és Mikó-utak. A Jókai-utca s az e közé és a Petőfi-meg Majális-utak közé eső többi kis utca. A Görög-templom- és Majális-utak s az egész Házsongárd vidéke. Mind, mind messze vannak az összes postáktól.

Ezek közül a felsorolt terek és utcák közül pedig épen a Mátyás király-tér, az Unió-utca, a Jókai-, Egyetemi-, Petőfi-, Majális- és Mikó-utak azok, ahol a város legmagasabb intelligenciájának zöme lakik. Az a lakosság tehát, mely a postát legnagyobb mértékben igényli és használja.

Aztán az ezen részeken levő számos bank-, központi egyetem, klinikák és más egyetemi épületek és hatóságok, Városház, Vármegyeház, nyomdák, szerkesztőségek, közjegyzői irodák, Színház, Kollegiumok, Iparkamara, Erdélyi Gazdasági Egylet, Szállodák és Kaszinók — mind olyan tényezők, melyek jelen kívánságunkat szívesen támogatják.

Nem kellene ide sem nagyobb fiók, mint az Emke-téri s annak helye legelőszőrűben a főkternek a New-York-szálloda felőli sarkán, akár a Jókai, vagy Egyetem-utak elején — volna kijelölhető.

Felkérjük a postaigazgatóságokat, hogy ezen érdeket tekintetbe véve, tegye meg a szükséges előintézkedéseket és lépéseket s a főkposta felállítását mielőbb eszközölje.

—1.—6.

Vidéki olvasóink tapasztalhatják legjobban, hogy az „UJSÁG” — minden más politikai napilapnál csaknem teljes 24 órával megelőzve — közli leghamarabb a napról-napra nagy érdeklődéssel várt politikai eseményeket. Szerkesztőségünk kiadói hivatalkánk nem kímél semmi áldozatot, hogy az „UJSÁG” gazdag tartalma és megbízható kézből vett távirati és expressz-tudósításokkal számoljon be az ország eseményeiről. Ezen ezért is kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az előfizetési díjak pontos beküldésével könnyítsék meg munkánkat, mert csak így teljesíthetjük mi is előfizető közönségünkkel szemben vállalt kötelezettségünket. Azoknak az előfizetőknél, kik díjakat még október-horá sem küldtek be, kiadói hivatalkánk kénytelen lesz november 5-án túl az „UJSÁG” küldését beszüntetni. Tehát kérjük a vidéki előfizetéseket gyors megújítást, hogy az „UJSÁG” küldésében fennakadás ne történhessen.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár nov. 3.

— (Katonai előléptetések.) A hivatalos lap közelebbi száma hozza a hadsereg novemberi előléptetéseit, melyek között bennünk főképp az alábbiak érdekelnek: Rieger Emil tábornokot altábornaggyá, Beöszse Gyula honvéd-eredest tábornokká, Lepesek Győző és Szabó István őrnagyokat alezredekékké, Haubert Gyula és Kirsch Árpád huszár-századosokat őrnagyokká, Hajnal Endre hadnagyot hadnagy-századossá nevezte ki a király.

— (A városi közigazgatási bizottság és a szakosztályok ülése.) A városi közigazgatási bizottság rendes havi ülést e hó 9-én, hétfőn délután fél négy órakor tartja meg. E hét folyamán a városi törvényhatóság szakosztályai is üléseznek a novemberi rendes közgyűlés előkészítése céljából.

— (Tiszti bemutatások napja.) A tartalékos katonatiszteknek nagy napjuk lesz holnap. Ugyanis az évenként szokásos tiszti bemutatás-szemle a hadkiegészítő parancsnokságoknál, holnap reggel 9 órától kezdve fog megtartatni. A honvéd tisztek a Honvédtalcai honvédkiegészítő parancsnokságánál, a közös hadseregbeli tisztek pedig a Majális-utcai hadkiegészítő parancsnokságánál jelentkeznek. A jelentkezésnél előmutatandó a személyi tudósítvány, az utolsó kinevezési okmány és a hábrú esetére való alkalmazást kiutaltó okirat.

— (A reformáció emléknapiján.) Szép ünnep keretében áldoztak a reformáció 386-ik éfordulójának az elmúlt szombatban, az ag. evangélikus felekezeti hívek. A Kossuth Lajos-utcai templomunkban összegyűlt nagyszámú közönség áhítata mellett Turcsányi Gyula lelkész mondott az oltár előtt szép, alkalmi imát. A szöszéken Gratz Mór első lelkész szokott készenlétével fejtette a nap jelentőségét. Közben az 50 tagu, négyzöldu énekkar, mely nagyjából egyetemmel hallgatókból s tanítóból, valamint tanítóképzői növendékekből áll, egy gyönyörű szólistát énekelt oly precizitással, mely a karmestert, Lamann György igazgató-tanítót, valamint az énekesek buzgalomát is méltán dicséri.

— (Botrány a csizmadia-szinben.) A tegnapi vásár után 40 hostái legény vig hangulatban bevonult a Deák Ferenc-utcai „csizmadia-szinbe”, hol mulatni kezdtek. Egyik úveg a másik után űrült, a hangulat pedig egyre tűzesebb és mégsebb lett. Előbb szilaj nótákkal könnyítettek a legények magukon, majd vad táncra perdültek, végre veszekedni és dulakodni kezdtek. A veszekedés, dulakodás egyre hevesebb, zajosabb lett. Már a bicskák is előkerültek, a furkosok is megvillantak a füstös, borzós levegőben. — A vendéglős kétségbeesetten könyörgött a legényeknek, hogy méréseik magukat, de azok mit sem hederítve az intő szóra, megkezdtek az áldást. Ekkor már a rendőrség is értesítették a dolgról. Egy biztos vezetése alatt nagy számú rendőr vonult be az ivóba. Erre a legények egyszerre abba hagyták az egymás püfölését s a rendőrokre támadtak. A rendőrokk meg kardot rántottak s ki tudta, hogy mily nagy verengzés lett volna a vége a hostáinak mulatságának, ha a főverekedők Gál István és Gál András el nem menekülnek. Így is sok rendőr és legény sérült meg. Békő András rendőrnök például a fejét úgy megütötték egy doronggal, hogy most a kórházban ápolják. A duhaj legények ellen a rendőrség az eljárás folyamathoz tette.

— (Oláhok a Mátyás-szobornál.) A feleki románok közül egy pár jó érzelmű ember, kiknek a lelkét a galád izgatóg még nem tudták megmegtélnyezni, tegnap az országos vásárra bejövet, egy kis élővirágokból kötött koszort hoztak magukkal azzal a céllal, hogy a magyar néppel való együttérzésük kifejezéséül elhelyezk az a Mátyás-szoborra. Előbb úgy akarták, hogy minden feltűnés nélkül helyezk el a koszort a szobron. Azután mégis akképp gondolkodtak, hogy mégis illő, hogy a nagy király szellemének díszesebb módon áldozzanak. Mig azonban az előkészületeket megtették volna a koszort ünnepélyes letételére, neszét vették a do-

lognak a dákóromán főrekréteknek városunkban is nagy számú magyarfaló apostolai. Nyomban megrohanták a derék feleki románokat s megakadályozták a már előkészített ünnepélyt. A felekiek azonban nem mondták le terükről. Most kénytelenek voltak engedni, de legközelebből ismét bejönnek Kolozsvárra és leteszik a koszort a nagy király sírjára...

— (Gyorsírást.) A Biró-Pitrol-féle egyszerűsített gyorsírási tankönyv levezető része a második kiadásán a napokban megjelent. A tankönyv magántanulásra igen alkalmas, mert számos példával van illusztrálva. Ez egyszerűsített rendszer a külföld nagyobb városaiban már igen ismeri és egyes városokban, pl. Grácban, tanfolyamot is rendeztek tanítására. A könyvet, mely Lepage Lajos és Gibbon Albert könyvkereskedésében 20 fillért kapható, a gyorsírással foglalkozók részére melegen ajánljuk.

— (Meghívó.) Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya 1903. évi november hó 4-én (szombat) délelőtt 11 órakor — az „E. G. E.” Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében — végrehajtóbizottsági ülést tart, melyre a tagokat fizetetlenül meghívja: Az előkészítő. Tárgyak: 1. Jelentés az 1903. évi kiállítási eredményéről és ezzel kapcsolatos intézkedések. 2. Zárszámadás vizsgálóbizottság kiküldése. 3. Közgyűlés napjának kitűzése. 4. Esetleges indítványok.

— (A mentők október.) Beérkezett az októberi kimutatása is, a kolozsvári önkéntes mentőegyesületnek. A jelentés újabb tanúbizonysága annak, hogy az egyesület mily súlyos munkát végez, önzetlennel, egyedül nemes buzgósággal, nem számíva ezért még a társadalom köteles hálájára sem. Az egyesület nagy munkájáról különben az alábbi statisztika számol be részletesen: Október hónapban 219 esetben nyújtott első orvosi segítséget, a melyek közül nappalra esett 140, éjjelre 79. A balesetek száma 148 volt, ezek között hirtelen támadt rosszullát és megbetegedés 35, sebzés és sérülés 105, öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet 6. Az egyesület igénybe vette a rendőrség 8-szor, intézked és egyesületek 55-ször, magánfelek 155 esetben. Az összes működésből a város belterületére esett 162, külterületére 56, vidéki kerületre 1. Az egyesület fennállása, vagyis 1892. február 28-án történt megkezdése óta összesen 20361 esetben végezte áldásos hivatását.

— (A virilitask névjegyzéke.) A legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok névjegyzékének összeállítás céljából a múlt évi adókievetési munkálatok alapján — a névjegyzék alapját képező kimutatáson most dolgozik az adóhivatal. Felhívja az érdekelteket, hogy jogaik érvényesítéséről idejekorán gondoskodjanak.

— (Kocavadászok és a rendőrség.) Lapunk vasárnapi számában hirt adunk arról a balesetről, melyet néhány kolozsvári kocavadász okvetetlenkedése okozott s mely kis hiba, hogy vezetessé nem vált. Több oldalról tételek panaszok szerkesztőségünkben a különféle határokon garázdálkodó műkedvelő vadászok miatt, kikre — mint megannyi másra — épen nem terjed ki a rendőrség figyelem. Utón-utfélen galibát, bajt, kisebb-nagyobb szerencsétlenségeket okoznak e jeles műkedvelők sépen ezért a soha semmiben el nem ért, csakis képlettelbeli babérokon nyugró rendőrség vegye gondos ápolás alá ez alakokat, kik ügyellenségükkel és jogszulatlan sportkedvelésükkel a külszék közbiztonságát veszélyeztetik.

— (Bem tábornok emlékoszlópa.) Dícsőszentmártonban br. Kemény Ákos főispán emléket állt értekezlet volt, legutóbb a melyen a vámosgálfalvi győzelmes csata emlékére felállítandó Bem emlékoszlop ügyben határozott. Többek hozzájárulása után s az egykoru negyvennyolcas honvédek tanúsága alapján Karácsony Endre kir. főmérnök indítványára elhatározta az értekezlet, hogy a gálfalvi győzelmes csata emlékére Bem tábornoknak a V. Gálfalva és Szőkefalva közötti u. n. ördögös hid feletti dombon, melynek ölében nyugszanak a gálfalvi ütközetben elesett legelső honvédek, emlékoszlop állít. Ugyancsak Karácsony Endre indítványára az is határozata ment, hogy az ünnepély napján délelőtt Dícsőszentmártonban, a vármegyeház disztermében egy matiné tartatik s annak lefolyása után kocikkal a helyszínre vonul ki a bizottság és a résztvevő közönség s előbb a Szőkefalva és Gálfalva közötti dombon felállítandó emlékoszlop, azután az abosfalvi emléktábla leleplezési ünnepélye tartatnék meg.

— (Dalestély.) A Kolozsvári Dalkör, mint már jeleztük, e hó 7-én a New-York szálló földszinti termeiben rendezi a temesvári országos dalárünnepélyen nyert ezüst serleg felavató és jótékony célú táncgal egybekötött zárkör D-lestélyét, melynek élén Biró Béla elők, Hory Béla, Merza Lajos, Pollák Lajos alelnökök állanak.

— (Botrány a „Hie” miatt.) Tegnapielőt tartott egy 44. gyalogezredbeli hadnagy ellenőrzési szemlét Dombóváron — és mint levezetők írja — eza hadnagy ur is hévvel védelmezte a közös hadsereg német nyelvénék egyeduralmát. Három katonára ugyanis a „Hie” helyett elég bátor volt „Jelen”-nel jelentkezni. Ez annyira felbosszantotta a hadnagyot, hogy mindhárom tartalékos 2—2 napra be akarta csuktatni. A tartalékosok máv. alkalmazottak voltak és így ha lecsukják őket, — elvesztik állásukat. Az illetők megmondták ezt a hadnagy urnak de ő rendíthetetlen maradt. Célt azonban nem ért, a dombóvári főszolgabíró humanizmusa és hazafi a megmentette a fogságtól a tartalékosokat. A főszolgabíró

ugyanis kijelentette a hadnagy előtt, hogy ilyen célra nem engedheti át a közigazgatási fogdát. A hadnagy kénytelen volt a tartalékosokat szabadon bocsátani, de egyben feljelentést tet. Tolnavármegye alispánjánál a szolgabíró ellen. Dombóváron most érdeklődéssel várják, hogy milyen eredménnyel fog járni a feljelentés.

— (Színész a szedőszekrényénél.)

A nyomdászok nagyváradi sztrájkjának különösen kedves érdekessége ad, hogy a nagyváradi nyomdák gazdái, a kirkólt azt állítják, hogy a munkások zsrján hízta el, a nyomtató mesterség öszbecsavarodó emberei nehéz éjszakákat virrasztanak át a szedőszekrény mellett, nehogy a közönségnek hiányozzék a reggeli újsága. Most ez a ritka munkás társaság felette érdekes, új taggal szaporodott. Tegnep este újságírók és színészek társaságában a sztrájkra fordult a beszéd sorja. Szarvasi Soma, az ottani színház jeles tagja, titkon félrevonta egyik kollégáinkat:

— Te, ha szükség volna egy alkalmas szedőre.

Es följajánlotta a munkáját. Igaz, huszont esztendeje annak, hogy a betűkkel bajlódott valami fővárosi nyomdában, de talán nem felejtett azóta. Próba szerencse. És fél óra múltán ott állt már a nyomdában, ahol az újság készül, az elhagyott szekrény mellett. A félmes Ocskay, a hatalmas Timár Mihály az erejével megdöbentő Uriel Acosta eleinte lassacskán, de később annál frissebben szedegette a sorokat, amelyek a politika legújabb eseményeit jelentik az olvasónak. S hogy kritika nélkül ne maradjon a dolog, konstatálják Váradon, hogy a jó Soma derekasan megélhetne a színpadon kívül is.

— (Halál a váróteremben.) Izgalmas utja volt a tegnapielő délután Budapest felől Aradra jövő vonat egy másodcsatlóu kocsija utasainak. Egy orvos, aki a kocsiában volt, utközön rosszul lett s mikor Aradon levették a kocsirol, a váróteremben néhány perc alatt meghalt. A hirtelen elhalt ember Csányi Géza dr. körösladányi orvos. Miv. pályaoorvos. Budapest felől jött s az uton elaludt. A kaulauz, aki ismerte és tudta, hogy a jegye Gyomára szól, Gyoma állomás előtt költögetni kezdte. Ráta, ráncigálta, az alvó ember erősen horkolt, de nem ébredt föl. Mikor a vonat Gyomára érkezett, a kaulauz nak az állomáson volt dolga s ott hagyta az alvót, aki tovább utazott. A további állomások előtt is próbálta kelteni, de eredmény nélkül. Ekkor már neki is, meg a vonat többi utasainak is feltűnt horkolása, amely azonban már hörgésnek tetszett. Mikor semmi módon nem tudták fölkelteni, orvos után néztek. A kocsiában volt is egy, aki megvizsgálta az alvó Csányt és konstata, hogy a g y g y u t a é r t e. Ennek folytán az aradi állomáson levették a kocsirol. Ott a harmadik osztályu váróteremben fektették le és értesítették a rendőrséget. Mire a városi főorvos egy rendőrhadnaggyal a pályaudvarra érkeztek. Csányi már meghalt, a nélkül, hogy észmeleire tért volna. A nála levő iratokból megállapították, hogy a halott tényleg Csányi Géza dr. körösladányi orvos, a mire táviratban értesítették a családját. Holttették az aradi felső temető halottas házába szállították. A temetés iránt a család fog intézkedni.

— (Szobrot Dankó Pistának!) A magyar szellemi világ minden neves alakja aláírta azt a lelkes hangu fölhívást, mely Dankó Pista szobrának létesítését hangoztatja ékes szavakkban s melyet szó szerint adunk a következőkben:

Bérek havas ormán az ő dalát zugja a szél.

Pásztorútekek mellett az ő dalát sirja a tilinkó, az alföldi szép nagy rónaság.

Fakadó szerelmet az ő dalával nyit a szerelmes legény kedves szivében.

Megtört szívek vörző sebére is az ő melabus nótája hull harmatos levélként.

Aldott legyen a haló porában is, a ki annyi gyönyörűséget szerzett nemzetének, hogy az a gyönyörűség el nem mulik, míg róza terem az ágon, míg könny reszket a szemben! Múltó rája, hogy szobor hirdesse dicső emlékét.

Hegedűn pengette ki örök időkre szóló halhatatlanságát: hegedűs szobrot a nagy dalköltőnek! Álljon ott büvös-bájos dalainak glóriájában a mormoló Tisza-partján, hol porladó szíve tovább álmódja zengő költészetét.

Kinek lelkét csak egyszer is megszerkettette az ő lelkes dala: küldje be filléreit nótás Dankó Pista hegedűs szobrára. Budapest, 1903. október havában. *Báró Splényiné, Blaha Lujza, Apponyi Albert gr., Wlassics Gyula, Rákosi Jenő, Pálffy Ferencz*, Szeged szab. kir. város főpolgármestere.

Adományokat elfogad minden lap és a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság Budapest, IV., Kigó-tér 1 szám, mely a szoborra begyűlt pénz kezelését szíves volt elvállalni.

— (Családirító földmives.) Pakrói írják: Borzalmas módon és vadállati kegyetlenséggel írtotta ki november 1-ére virradó éjjel Horváth Ferenc, 35 éves tengelicei földmives családját. Egy közönséges fanyelt bicskával átmettszette alvó 5 éves kis fiának nyakát, az életlen kessel

iszonyu sebet ejtven rajta. A kis gyermek küzdött ugyan atyjával, mondja a meg-ejtett orvosi vizsgálat, de az addig nyiszálta a gyermeke nyakát, míg az meg nem halt. Azután feleségét, ki mélyen aludt, akarta meggyilkolni, de az az első vágásra mit a férje a nyakán ejtett, felébredt és iszonyu küzdelem támadhatott közöttük, mert az egész szoba és ágynemű vérről van befecskendezve; végül oly vágást tett Horváth felesége nyakán, hogy az össze-esett és meghalt. A szomszédhól a sikoltozásra csendőrökért szaladtak, mire a csendőrök csakhamar meg is érkeztek. Mikor a esendőrök el akarták fogni, saját nyakának fordítottá bicskját és gégecsövét átmetszelte, életveszélyes sebet kapott, mely miatt nem lehetett kihallgatni. Az esetről táviratilag értesítették a paksi járásbíró-ságot. Kivácsy eljárásbíró és Somogyi Zsigmond járásorvos azonnal a helyszínére mentek és jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, de Horváthot nem hallgathatták ki, mert már akkor haldoklott. Tettének oka a szomszédok véleménye szerint feltéte-nység volt.

— **(Hitvesgyilkosság.)** Katona Imre kispesti baromfikereskedő hat éven át vad-házasságban élt egy szép fiatal nővel, Restinger Erzsébettel. Mikor aztán egymásután öt gyermekük született, Katona, hogy a gyermekeket törvényesíthesse, nőül vette kedvesét. Évek múltán a kezdetben boldog családi életet folytonos viszály civakodás váltotta föl, amire mind a két házastól bő-séges okot adott. Az asszony, aki ugy ránt az urára, kicsapongó életmódot kezdett folytatni. Ami pénz keresett az ura, azt könnyelműen elpazarolta, elkocsikázta; sűrűn kereszte föl egyedül, vagy udvarlói tár-saságában az éjjeli mulató helyeket, botrányosan viselkedett, sokat ivott, sőt megtegte azt is, hogy a korcsmában ledűlt kártyázn. A férj természetesen azért folytonosan megfenyítette a nőt, akit ellen fegyvert is fogott, azonban a revolver — szerencsére, csütörtököt mondott és így ez alkalommal a katasztrófa még nem következett be. Mikor Restinger Erzsébetet, aki különben értelmes, intelligens-nő volt, megkérdezték, hogy hát miért nem viselkedik tisztességesebben, könnyezve mondta, hogy elke-seredésből iszik, mert férje, akihez azelőtt mindig hű volt, megcsalta őt: viszonyt folytat a saját legidősebb leányával, még pedig olyan szemérmetlenül, hogy uton-utfélen beszélnek róla.

Ez évi július hó 14-én éjjel Katona Imre a hazatérő feleségét szitkokkal va-gadta, mire ez szemére vetette, hogy Ka-tona az oka az ő erkölcsi elzülésének. Szó szót követett, a férj mindinkább tüzebe jött, végre aztán dühében az asztalról fel-kapott sütvással oly erősen ütött a fele-sége fejére, hogy a boldogtalan nő pár nap mulva borzassal kínok kínok belehalt a sérülésbe. A férjet letartóztatták és a pest-vidéki büntető törvényszék, mint esküdt-bíró-ság tegnap szándékos emberölés bün-tette miatt vonja őt felelősségre. A tárgya-láson Verebely Ignác kir. táblai bíró elnököl; a vádat dr. Halász Lajos királyi ügyész képviseli; a védelmet dr. Veigelsberg Viktor látja el.

Katona Imre az elnök kérdéseire ki-jelenti, hogy bűnösnek érzi ugyan magát, azonban távol állott tőle az a szándék, hogy a feleségét megölje. Mikor az asszonyt ve-szekedés közben megütötte, nem gondolta, hogy ennek ilyen szomorú következmény lesz. A feleségével azért civakodtak öröke-sen, mert ismerősei minduntalan jöttek hozzá azzal, ha hirrel, hogy nyilvános he-lyeken ölelkezik más férfakkal. Aznap éjjel is, mikor a sütvással megütötte, az utcán többen látták, hogy egy fiatal suhancal ölelkezik. Ezután a tanúk kihallgatására ke-rült a sor. Ítéletet előreláthatólag csak az esti órákban hoz a bíróság.

— **(Egy modern Noé.)** Ha valami különösről hallunk, mindig Amerikára gondolunk. Most az egyszer Muszkaország szülte a legujabb különöset. Egy duszga-dag moszkvai ember — írják onnan — annyira meggyűlölte az embereket, hogy elhatározta, szakítani a világgal. Pénzét tette egész vagynát és Liverpoolba költözött, ahol most hajót épített magának; a rendes hajókatól s lényegesen hasonló Noé bárkájához. Szivaralakja lesz a hajónak és Gustave Zédé eszméje nyomán a ten-ger alá is merülhet. A hajó bensejében lesz minden, ami egy háztartáshoz kel-sz: baromfiudvar is, kecske-akol, stb. De lesz még egész menaszürja is, amelyben min-den hasznos állatfaj képviselve van. A modern Noé ugyanis meg van arról győ-ződvé, hogy a világot második özönvíz pusztítja el....

x **Házitanítónak** ajánlunk lakásért egyetemi hallgató, ki a latint, németet és algebrát kiváló sikerrel tanítja. Cím a kiadó ivtalban.

x **Pianino** kerestetik bérletre, vagy megvételre. Ajánlatok Réti Sándor főtéri üzletébe kértnek.

x **Könyvelési munkákat** a d-lutáni órákra elvállal helybeli bankhiva-talnak. Cím a kiadóhivatalban.

ELŐFIZETESI ÁRAK!

Okt.-dec.-re 6 kor.
Egy hóra 2 kor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: A hálókocsik ellenőre. (b. 32. sz.)
Szerda: Jón az idvezítő. Oththon. (b. 33. sz.)
Csütörtök: A bajusz. 1-ór. (b. 34. sz.)
Péntek: A bajusz. (b. 35. sz.)
Szombat: A bajusz. (b. 36. sz.)
Vasárnap d. u.: A bor. (III. ifj. előadás.)
este: A bajusz. (b. 37. sz.)

* **Jón az idvezítő.** A szentföldön vagyunk. Jézus életében. Az asszony s az ember: féktelenül szenvedélyes asszony s ifju halászegény szerelmi mámorba merül-nek, míg a vén férj, a bűnös asszony ura végét járja, halálos beteg. Ez alakok mö-gött, mint glória terjed szét a környéken mindenütt az Idve-ítő érkezésének hite. A naini lányok eléje mennek énekszóval. Fe-léje siet ifju, vén, áhitatos szívvel, szárnyaló lélekkel. Tele a levegő szent vágyakozással Isten fia után. Csak ez a szerelmes pár lo-bog forró, bűnös földi szerelemben. Mi több, az asszony szívében pokol és s retentő szen-vedelmében a fiuval megakarja gyilkolni urát. Hiában vonakodik az a büntől, sze-relmésének megrendítő csábítása elhódítja s kést ragad, hogy leszurja a férjét. Am csoda történik, a halálos beteg férj átszel-lemlült arccal lép elő s meg, meg az ő Ura elé, az Idvezítő felé, meg se látva a bűnös párt. Az ifju leborul hálával a földre, az asszony diadalmaskodik, mert hát el-megy örökre gyűlölt férje! De „Valami megfogó szíveme:” mondja a legény: az ő lelkét is megszállotta im az a szent vágy a Mester után. Hiába tartja vissza az asszony, hiába küzd érette öröngő kétség-beeséssel. Megjelenik Jézus és előtte és utána az átszellemült nép, szól az áhita-tos ének s az ifju már választott s elin-dul megváltója után. A bűnös asszony két-ségesen: örökre elvesztettem őt, rebegi. Az ember pedig:

Hallga, szólít az ur! Megyek utánna
Követni őt, a jót, a szenvedőt...
Hozsánna neki! Hozsánna! Hozsánna!

És elmegy. Az asszony összereskad. Zokogása s az elhangzó, énekszó fejezik be a történetet.

Ime ez a vázlata annak a dramolet-nek, melyet ma Farkas Imrétől, a jőnévű poétától először adtak a kolozsvári nemzeti színházban. A kis darab, mély érzésű, köl-tői munka. Drámai erő, szenvedély lüktet benne, szép, zengetesz versekben. — Sikere nagy és igaz volt, holott a mi szin-házunk és színpadunk messze állt attól, hogy belső és művészi eszközökkel méltó kerethe foglalhassa a becses művet. Am a szereplők, persze első sorban Tó v ö l g y i Margit, az asszony, művésztelével, továbbá igen derék igyekezettel Somlai Artur, az ember, a két főalak, diadalig emelték a darabot ma-gas szárnyalásában. A szerzőt sokszor ki-hívták, tapsolták, babráló jutalmazták, va-lamint Tó v ö l g y i Margitnak is megérdemelt virág jutott részül.

Azt véljük, hogy a mai becses és je-lentékeny siker bevezetés lehet egy fényes írmairói pályafutáshoz is. Az a poéta, aki ilyen művet tud írni, immár eljegyezte magát a komoly, nemes, drámai Művészet. Igen óhajtuk, hogy e kezdethez méltó al-kotásokkal örvendeztessen meg minket s az irodalmat, a mai bájos és megkapó da-rab szerzője.

* **A bajusz.** Verő György dalos vig-játékából tegnap már főpróbát tartottak. Az előadó személyzet ambíciójával készül az új darabra. A darab mozgalmas cselek-ménye az I és II. fölvonásban Bécsben, a III. a magyar alföld egy urasági kuriáján történik. A szereplők egy része magyar, más része bécsi alakokat játszik. A szerző zeneszámai mellett két betét ének száma is lesz az előadásnak. Károlyi Leona báró Binffy György két szép magyar dalát, Lónyai Piroksa pedig Stephanides karnagy egy szerzeményét fogja énekelni. A főse-replők Szabó Mariska, Károlyi Leona, Lónyai P., Kassai, Mátrai, Mészáros a sze-mélyzetrel együtt egy menettet és egy palotást fog táncolni. „A bajusz” bemutatója csütörtökön lesz.

* **A hálókocsik ellenőre,** Bisson vigjátéka ma kerül színre. A darab főszere-pét játszó Meyeri Dezsőn kívül Mészáros, Mátrai, Szegő, Szentgyörgyi, Tompa, Lackó A., Váradiné és Thurny Csigé Böske les-nek az előadás főszereplői.

* **Oththon,** Sudermann drámája hol-nap, szerdán kerül szívre. Magda szerepé-ben Tólvölgyi Margittal. Az előadást meg-előzőleg Farkas Imre dramoletjét, „Jón az Idvezítő-t” adják másodsor.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás. Báró Cha-p-on Samu, „Nemes vivás művészetének elmélete és párbaj szabályai” című, 12 ivnyi terjedelemben, 26 ábrával ellátott művének január havában megjelenő máso-dik kiadására hirdet előfizetést. Az első kiadás 5000 példányban kelt el s így hi-hető, hogy az új, bővebben javított kiadás is megtalálja a maga közönségét. A könyv előfizetési ára 2 korona. Bolti ára 3 ko-rona lesz. Az előfizetési összegek szerző címére, december 20 ig küldendő be, a kolozsvári központi egyetemre.

Erdélyi Sportlap. Megjelent az „Erdélyi Sportlap” második száma is. Az élelnek tartalmu, házagpótló lap a sport min-

den ágáról hűségesen referál olvasóinak. Vezető cikkében a legutóbbi alsó-zsuki lő-versenyekről emlékezik meg. Rovatiban pedig a sport-életéről ad hűséges képet.

Táviratok

Az új miniszterelnök eskü-tétele.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

Gróf Tisza István délután 5 órakor Bécsbe utazott, hogy holnap letehesse az esküt a király kezébe a többi miniszterek-kel együtt, kik Plósz Sándor és Lukács László kivételével holnap mind felesküsz-nek. A felesküdt minisztereket a király ki-hallgatáson fogadja.

Az új kormány hivatalos kinevezése.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

A holnapi hivatalos lap közli a Khuen-kormány felmentését és a Tisza-kormány kinevezését tartalmazó királyi kéziratokat.

Héderváry és Apponyi bucsuznak.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

Khuen-Héde.váry Károly holnap, Ap-ponyi Albert gróf pedig szerdán bucsuzik el hivatalának személyzetétől.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

A Kossuth-párt mai értekezletén elő-ször is Kossuth Ferenc fölkérte Polónyit, bejelentett előterjesztésének elmondására. Polónyi előadja, hogy a pénzügyminiszter meghívására résztvevett egy beszélgetésen, melyen Tisza is jelen volt. Annak kijelen-tésével és kölcsönös konstatálásával, hogy egyrészt nem más megvizsgálás révén jelent meg ott, másrészt kijelentve, hogy ez semmi paktálást és kötelezettséget vállalást nem jelent, arra terelődött a beszélgetés, hogy mikép lehetne megtalálni a kibontakozást. Ez alatt természetesen nem az értendő, mintha a Kossuth-párt, akár a kilenceseek, akár a szabadelvűpárt programjához bármiként is hozzájárulna, hanem csak, hogy a Ház tárgyalási a ren-des mederbe tereltesse. Javaslát gyanánt szóba hozott, hogy az alkotmányos kibon-takozás módja — (tekintettel a szabadelvű-párt állásfoglalásában először jutott a nem-zet oly helyzetbe, hogy a hadseregbe vonat-kozó felelősségnek a nyelvkérdésre vonat-kozó terjedelme tekintetében meghatározott programmal áll szemben —) az volna, ha más államok szokásai szerint maga a nemzet nyilatkozna afelett, elfogadjá-e a javaslatot, vagy az ellenállás törvényes és alkotmányos szervezéséhez fog. — A ki-bontakozás módja szerintük az lenne, hogy a függetlenségi párt nem akadályozna meg oly indemnitást, mi azon időtartamra szó-lna, mely a választások foganatosítására s az új képviselőház megalakulására elégsé-ges. Ennek természetes folyamánya volna a választások azonnali elrendelése. A házfel-osztás a korona kétségtelen joga. De a korona e jogot a kormány felelős ellen-jegyzésével gyakorolja csak. Így lehetne a megoldást alkotmányosan végrehajtani.

Tisza miniszterelnök kijelentette erre, hogy eltekintve a koronát illető jogtól, ve-széletesnek tartaná e kérdéseket az izgalom-ban lévő nemzet elé tárni. — S arra a megjegyzésre, hogy ex-lexben történő vá-lasztás még n a g y o b b i izgalmakat okozna, azt válaszolta Tisza, hogy erre csak a végső esetben szánna rá magát. A ki-bontakozás második útjával a minapi ér-tekezleten Tóth János által felvetett eszme látszik. Vitelessé a nemzet elé a kérdés, de csakis úgy, ha a kerületek ny beosztása községenként titkos szavazás, a census lé-nyeges leszállítása s a durva aránytalansá-gok kiküszöbölésével egyuttban a munkások választási joga is biztosíttatnék. Erre vo-natkozólag kiáltás van arra, hogy a kor-mány választási reform gyanánt a kerüle-teket ujonnan beosztja s ez az arányta-lanságok megszüntetését s a census le-szállítását is maga után vonhatja. Egyelőre mindez csak beható tanulmány alá vétet-nék s a választási reformról szóló ily ja-vaslatokat oly időben terjesztetnék a Ház elé, hogy törvényre emelése után az új választások már ez alapon történjenek. Ha csak előre nem látott véletlen, a Háznak előbb leendő feloszlását nem tenni szük-ségessé. A munkásokra nézve abban csu-sosodik ki az új kormány álláspontja, hogy az autonómiaa fektetessék a főszűl, oly törekvéssel, mely szerint a munkások ha-zafais éljete.

Az érvényben levő házszabály rev-i-ziójára a kormány szükségesnek tartja a tárgyalások egyszerűsítése szempontjából a reformot, anélkül, hogy a programjába fel-venné. De kijelenti, hogy ezen reformok keresztülvitelére súlyt helyez a pártok bele-egyezésére, ezen esetben kevesebbel is beéri. Erre szóló szükségesnek tartotta megjegyezni, hogy olyan tör kvással szemben, a e ly az összes pártok beleegyezése nélkül kívánna módosítást s obstrukcióval támadnák meg, az esetre, ha a függetlenségi párt a felsó-rolandó követelések teljesítését kívánna, biztos kiűlésre van teljesítésükre. Ilyenek az

ex-lex idejében adóhátralékoknál 200 ko-ronáj egyenes adóval megrovattaknak hát-ralékaira vonatkozólag részletfizetési ked-vezmény, ennek tartamára is kamatmen-tessegek.

I. Az öreg bakák hazabocsátása, ren-des újonclétszám megszavazása után a há-rom éven tuli időnek kedvezményes beszá-mítása s az ezen időben előfordult vétsé-géérti büntetés elengedése.

II. A magyar hadseregbe sorozott ma-gyar honosok nevének magyar néven való megjelölése.

III. A kaszárnnyákban és egyéb katonai célra szolgáló épületekben magyar-német felirások használtassanak. A szabadságot, vagy elbocsájtott legénység és tisztí álló-mánynak az összes magyar közigazgatási hatóságok nyilvántartása alá kerülő ok-mányai s más igazolványai minden magyar honosra magyarul állítandó ki.

A szabadelvűpárt a felsőgiogoknak a nyelvre vonatkozólag elfogadott program-része nemcsak pártprogram kezeletnék, de bármely módon deklaráció, vagy institutiv alakban a Ház elé hozatnék, így nevezete-sen: hogy akár törvényben elismert-ssekk akár programnyilatkozatra adott bizalmi nyilatkozat alakjában szentesítessék, akár interpellációra adandó válasz elfogadá-sával többségi határozat tárgyává tétessék, szavazásra tétetnek a kormány saját állás-pontjának érvényesítése nélkül. Maga részéről tartózkodik minden vélemény nyil-vánítástól. Utánna Tóth János, Mezőssy Béla és Barabás Béla tettek rövid ki-jelentéseket.

Lengyel Zoltán világosságot óhajtt a szabadelvűpárt programjának minden részé-ben. Kiténtendő és kikötendő a program-ban a jelvényekre a zászlón és a katonai intézetekre vonatkozó követelések minden egyes része. Követeli, hogy a honvédség (tűzorséggel láttassék s e végből tűzériskola felállítását sürgeti. **Végül kijelenti, hogy ő a legkíméletlenebb harctól sem riad vissza.**

Most Kossuth Ferenc emelkedett szólásra. Ha a párt azt határozná — így szól Kossuth, — hogy bizonyos feltételek mellett nem hátráltatja a rendes törvény-hozás menetét, akkor a feltételek közé nemcsak a választási jogra és a törvé-nyekre vonatkozó azon követelményeket óhajtaná bevenni, melyekről Tóth János az előbbeni zártgyűlésen beszélt, hanem bizo-nyos olyan szociális programm keretébe tartozó feltételeket is, amelyek a népre nézve hasznosok és áldásokok lennének. — Ilyen kívánalmak pl. az adóügyre, hitel-ügyre, végrehajtási törvényekre, erdélyi tagosításra, i p a r t ö r v é n y r e stb. vonatkoznak.

Kossuth Ferenc kívánalmait a párt helyesléssel teszi magáévá s azokat majd a parlamentben részletezni fogja. Legköze-lebbi értekezlet holnap délután 5 óra-kor lesz.

Feilitzschot végleg elejtették.

Budapest, nov. 2. érk. 12 ó.

Most már egészen bizonyos, hogy báró Feilitzsch Arthurt nem fogják kinevezni államtitkárnak. A földmivelés-ügyi államtitkári állás így ideiglenesen be-töltetlen marad.

Pozsony város kegyelete.

Pozsony, nov. 2. é. 12 ó.

Pozsony szab. kir. város mai közgyű-lésén Fadrusz János emléket jegyzőkönyv-vileg örököltette meg. Ezenkívül elhatározta, hogy a város egyik legszebb utcáját „Fadrusz János utca”-nak nevezi el.

Tanácskozások a napirend felett.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

Gróf Apponyi Albert délelőtt a Ház-ban Daniel Gabórral és Tallán Btlával hosszas tanácskoztt a szerdai ülés napirendje felett.

Átruházott mandátum.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

Az általános választásokkor a szalkai kerületben Jakabffy Istvánt választották volt meg képviselőnek Konkoly Thege Sándor ellenében. Ezt a választást meg-peticionálták. Jakabffy a petíció követke-zésében lemondott a mandátumról, de ismét felépett és megválasztatta magát. Ezt a választást is megpeticionálták a szalkaiak. Ezen petíció következtében ma szenzációs határozatot hozott a Curia: **Jakabffy mandátumát megsemmisítette és azt Konkolyra ruházta át.** Ezenfelül Jakab-ffyft 13.439 korona perköltséggé és 5000 ko-rona ügyvédi honorárium megfizetésében is elmarasztalta. A vesztegető volt képviselő kórtáreseinek választó-jogosultságát is egy-egy évre felfüggesztette a Curia ítélete.

Puskaporrobbanás a tem-plomban.

Budapest, nov. 2. é. 12 ó.

A bellevillei templomban valaki egy láda puskaport vitt be és gyújtott meg. A

puskapor hatalmas dörgéssel robbant fel, de se az épületben, se emberéletben kárt nem tett.

Támadás a német császár ellen.

Budapest, nov. 2. érk. 12 ó.

Londonból jelentik, hogy Gibraltári pöspök a „Times”-ben nyílt levelet tesz közzé, melyben élesen megtámadja a né-met császárt azon ellenmondásokért, me-lyek konfirmációs beszédének alapelvei és keleti politikája közt észlelhetők.

REGÉNY.

Egy karácsonyjé a Sacramento völgyében.

Írta: Bret Harte. (5)
Angolból fordította: M. A.

Mig ezt az utóbbi csemegét az asz-talhoz vitte, letört belőle egy kicsit ma-gának.

— Cukor is van itt.

Kicsiny, nagyon piszkos kezével ebből is vett egy kis darabot.

— És dohány.... Ott a polcon aszalt alma is van, de azt nem ajánlom.... Ugy — mondta — csak lássatok jól hozzá s ne zavartassatok magatokat.... Én nem törődöm a vén asszonnyal ott bent.... Semmi közöm hozzá.... Jó éjszkat!

Ézzel eltűnt egy piciny benyilóban, mely alig volt akkora, mint egy jó nagy láda. Látszott, hogy abból a szobából lett elkölönítve, melyben a többiek voltak. Egy kis égy volt benne csak. Ott a gyermek megállt, meztelen lábait kilátáztatták a ta-karó alól, még egyszer visszánézett s aztán bucsút intett.

— Hollá Johnny. Csak nem fekszik le megint.... Mi? kérdezte Dick.

— Persze, hogy lefekszem — felelt Johnny határozottan.

— Hát mi bajod van barátocskám?

— Beteg vagyok.

— Bah, dehogy vagy beteg!

— De beteg vagyok, lázám van.... kiütéseim vannak.... Köszvényem is van — felelt Johnny s eltűnt a kis kamrában.

Rövid szünet után a sötétből s való-szintűleg a paplan alól hozzátette: — A gyomrom is fáj!

Zavart csend állott be. A férfiak egy-másra néztek s aztán mindegyik a tűzbe bálmult. Az előttük levő csábító lakoma da-cára egy rémlett, hogy ismét visszaestek abba a csüggött hangulatra, melyben Thompsonnál találta őket az öreg. Ez utóbbi most már vigyázatlanul, tulhangosan be-szél s alázatos, kérő hangja behallatszott a konyhából:

— Persze igazad van asszony!..... Ugy van, ugy.... persze, hogy azok, egy csomó lusta, iszákos, naplopó s Bullen Dick a legrosszabb valamennyi között.... Mi-cso-da gondolat is olyan helyre jönni, a hol beteg van a háznál, enniivaló pedig nincs. (Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nagy-Ág. Miként Ön írja, tényleg, a tárcák hosszúsága gátolja egyedül azok közlé-sét. A legutóbbi szép verset vasárnapj melék-letünkön hoztuk, csemege gyanánt. Valóban örülünk, ha személyesen is lesz szerencsénk s akkor át is adjuk mindjárt a szóbanforgó ké-ziratokat. Szívesen üdvözlét!

Modern dalok Legutóbbi üzenetünk ezekre a versekre is vonatkozik. Mi türel-mesek vagyunk és hisszük, hogy kapunk majd még a multikorihoz hasonló jót is öntől.

Mementő. Örülünk, hogy oly széles körben tetszett a vers. Szerzőjének nevét nem áll jogunkban közölni, mivel arra nem nyertünk fölhatalmazást.

Feladv. szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR

T. cz.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Stein Bertalan** ur fehérmű és vászon-üzletét (Mátyás király-ter 32. sz.) átvettük és azt női-és férfi divatárunkkal kiegészítve a mai kor igényeinek megfelelő

Balogh és Reil törvényszékileg bejegyzett cég alatt tovább ve-zetjük. Raktárunkat a legujabb bel- és külföldi női szövetek, selymek, belés-árak, pamut és lenvásznak, asztalneműk, szőnyegek, pokrócok, kész női és férfi fehérműek és minden e szakmához tartozó cikkekkel szereltük fel és törekvünk oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség bizalmát min-den tekintetben kiérdemelhessük.

Miőn új vállalatunkat a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, vagyunk kegyes párt-fogásukat kérve

kiváló tisztelttel

Balogh és Reil.

Réti Sándor férfi ruhakereskedőnél

— a tanácsháza alatt —

Szám: 901—1903.

2860 1—1

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a bánffy-hunyadi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 595/1. számú végzése követ-keztében dr. Pongráz Sándor ügyvéd által képviselt Kollerich Pál és fia czég javára Haraga Sándor és társai bánffy-hunyadi lakosok ellen 143 korona 30 fillér s jár. erejéig 1903. évi augusztus hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás után felül foglalt és 1500 koronára becsült következő ingóságok, egy mint: 00 métermáza alabástrom nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a bánffy-hunyadi kir. bíróság 1903. évi V. 595/3. számú végzése folytán 143 korona 30 fillér tökéletesítés, ennek 1902. évi december hó 31-ik napjától járó 5%, kamatai, váltójai és eddig összesen 45 korona 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek e-egységig Haraga Sándor és társai gyárában Bánffy-Hunyadon leendő oszkozlására 1903. évi november hó 5-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és abhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzítés mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is 1 fillér fognak adni.

Ameannyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bánffy-Hunyad, 1903. évi október hó 21. napján.

Csutak János,
kir. bír. végrehajtó.**Hántott cser és tölgyfa raktár!****A legjobb tűzifa téli fűtésre a
hasított bükkfa!**1/2-ől 2 m³ karók közt rakva
száraz hasított bükkfa házhoz
szállítva**10 korona 50 fillérért**

kapható

Wertheimer Vilmosnál

Széchenyi-tér (a vashíd mellett).

Babos-palota.

Vágott száraz bükkfa 500 kg. vétel-
nél házhoz szállí va 1 kor. 50 fill.**Nagyobb vételnél tetemesen olcsóbb!**A Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank
részvénytársaság

egyetem-utcai házában

két kisebb bolt**azonnal kiadó!**

Értekezhetni: 2606 4—5

a Bank Mátyás király-tér 7. sz. alatti**irodájában.**

Figyelem!

UJDONSÁGOKGlobelin,
Smyrna,
Ejszaki,Keresztiszem,
Kosszúöltésű,
Fillet vagy Káló**kézimunkákból!**Valamint a fentiekhez Szövetek,
Fonalak, Bélés, Diszek és Szegők.E'gyomda és ehez szükséges Shablonok (lyukasztott
papír) gyártása. Smyrna hárász 1 kiló 9 kor. Ejszaki
hárász 1 mtrg 24 fill. Filofloss Selyem 1 mtrg 10 fill.
Mosóselyem 1 mtrg 4 fill.**ÁKONTZ SÁNDOR**Erdély rész legrégibb kézimunka-
kötött- és rövidáru raktárában
Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Városházor).

Alapított 1830.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u 18.Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.**Kalapujdonságok! — Fehérneműek!****Bittó Rezső • Kolozsvárt,**

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT**Ujdonságait!**

2790 131—*

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

**Már megérkeztek a közelgő őszi és
téli idény összes****UJDONSÁGAI**

— óriási választékban: —

- a legmodernebb cylinder
- a leghicesebb keménykalap,
- a legügyesebb puhakalap,
- a legszebb vadászkalap,
- a legkedvesebb gyermekkalap,
- a legcsinosabb fűsapka,
- a legjobb téliapka,
- a legfinomabb nyakkendő,
- a legszebb ing,
- a legelőszerebb esőtató,
- a legtartósabb keztyű,
- a legdivatosabb gallér és kézelő,
- és sok más úri divatczikk.

2682 28—50

Szegőcsőbb árak!

Látogatásokat szívesen veszek!

Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOSErdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.**Kolozsvári
Kereskedelmi Bank Részvény-társaság.**Üzletkörünkbe az osztálysorsjegyek árusítását fölvéve, van szeren-
csénk t. üzletfeleinket fölhívni, hogy a Magy. kir. szab. XIII-ik
Osztálysorsjáték I. osztályára, melynek húzása már**november hó 19-ikén**

megkezdődik, a sorsjegyeket nálunk mielőbb megrendelni szíveskedjenek.

Sorsjegyeinket az előnyösen ismert

Budapesti belvárosi váltó-üzletnélszereztük be, hol már eddig is a legtöbb és legnagyobb
nyeremények fizettettek ki és pedig a

823 számra 1/4 részben K. 605000.—	54150 számra 1/8 részben K. 30000.—
17289 „ 1/8 „ K. 400000.—	75309 „ 1/8 „ K. 30000.—
70858 „ 1/4 „ K. 100000.—	835 „ 1/4 „ K. 20000.—
31267 „ 1/1 „ K. 30000.—	48684 „ 1/8 „ K. 20000.—
48670 „ 1/8 „ K. 30000.—	

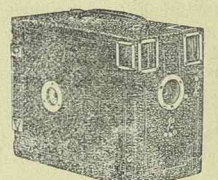
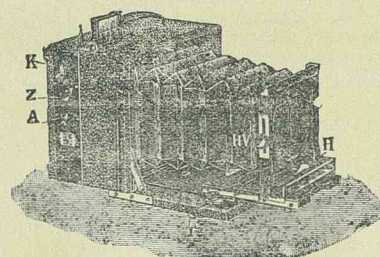
A sorsjegyek hivatalos vételára:

2842 5—10

1 sorsjegy K. 12.—	1/2 sorsjegy K. 6.—
1/4 sorsjegy K. 3.—	1/8 sorsjegy K. 1.50

Kolozsvári Kereskedelmi Bank Részvény-társaság.Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.**Schuster Emil**Telefonszám:
183.Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
és fényképezési kellékek áruaktára

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti **Grammophon** társaság hangosan beszélő,
Amerikai zenélő- és szaváló-gépjait,
eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; egyszerűen az
ezekhez megfelelő hangzó- és hangzó-
anyagot, magyar,
német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban. **Grammopho-
nok**at megfelelő
referenciák mellett
hav. részle tör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czellőző és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csizmak, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan ledder és teveszörkábátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszarvasbörkábátok, szörmmével bélelve és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Telefonszám 266.

PÁRTOLJUK

Telefonszám 266.

HAZAI IPARTSegkitünőbb szappan a Kolozsvárt
készülő KEINRICH-féle**Szt.-László**fertőtlenítő
pipere o o
o szappan.

- Ezt nem a magyar ipartermék iránt való elnézés-
sel és hazafias kötelezettségből kell vásárolni, hanem
a magunk jóvoltáért. Mert a bór tisztasága az egész-
ség halhatós fenntartója. Már pedig a **Szt.-László**
szappanról egyetemünk általános kórtani
intézetében végzett és a külföldi iroda-
lomban is méltányolt tudományos vizsgá-
latok kiderítették, hogy a kézhöz tapadó
leggyilkosabb bakteriumot is megöli. o o
- Az ugyanabban a gyárban készülő egyéb pipere-
asztály- és gyógyszerzappanok szintén a legkitünőbb
minőségűek, enyhe és biztos hatásúak, a miről ha-
zai orvos-tanáraink számos kitüntetésének bizonyít-
ványa tanusodik.
- Árak darabonként:**
1. Szt.-László fertőtlenítő pipere szappan... 70 fillér.
 2. Nautilus szappan, gyöngéd bőr tisztítá-
sára való enyhe szappan... 40 fillér.
 3. Irodai szappan, hivatalok és irodák
számára... 30 fillér.
 4. Valódi higiénia-szappan, leghatékosabb
tisztító szappan munkásoknak... 24 fillér.
 5. Asvány szappan, közönséges mosásra
hideg vízzel... 20 fillér.
 6. Kövér gyógyszerzappan (gyermekek fürdés-
tésére). Borax, kén, kátrány, creolin
gyógyszappanok... 70 fillér.

A szappanok belajstromozott védjegy-
gyel kerülnek forgalomba és csak
akkor valódiak, ha a gyár védjegye
és teljes czég-címe: **Kolozsvár**
(Heinrich József, ásvány és gyógyszer-
szappan-gyár Macha G betéti
társaság van rajtuk).

**Kapható Kolozsvárt minden gyógyszer-
tárban és a következő kereskedésekben:**
Gergely Ferencz utóda, Burger Frigyes gyógyszer-
üzlete, Sándor Agoston és Társa, Deutsch M. mű-
szerész, Veress László, Weinstein Sámuel, Haraszi
Jenő, Hirschfeld Sándor, Barcsay Manó, Csiky Mi-
hály, Vig Sándor, Béni István, Juhos László, Kasz-
ner Ignác, Herzog Albert, Oláh Rudolf, Péterfi
József, Fűsz Jenő, Schuller Lajos, Szász Lőrincz,
Weber János, Szele Márton, Jenel Lajos, Kónya
Sándor, Monzai Manó, ifj. Gróf Lőrincz, Schuster
Emil, Kovács P. Fiai, Benke Dezső, Fuhrmann Ká-
roly, Kövendi Károly, Reichelt Mihály, Adá László,
Bréver János, Rosenzweig Antal, Szánó Ede és
Czirják Károly, Zsilinszky Antal, Boskovics József,
Havaz László, Flóra Gyula, Baktai I., Jakobi Lajos,
Wertheimer Vilmos, Somlyai László, Segesváry és
Társa, Moldován János, Pap László, Lakatos József,
Weber Frigyes urak üzletében. o o o o o

2827 38—50

**A betéti társaság
Igazgatósága.**Gyár: Kolozsvárt,
Monostori-út 45.